

Villkorsanvisning för folkhögskolans behörighetsintygande

Gäller från och med 2019-01-01.

Behörighet – tillträde till högre studier

Grundläggande behörighet till högskolan har den som har

- examen från ett högskoleförberedande program eller
- yrkesexamen med godkänt i Svenska/Svenska som andraspråk 2 och 3 och Engelska 6 eller
- en svensk eller utländsk utbildning som motsvarar kraven ovan.¹

Universitets- och högskolerådet (UHR) anger i sina föreskrifter, UHRFS 2014:1, hur folkhögskolans behörighetsintygande ska utformas för att kunna vara ”utbildning som motsvarar kraven”.

Grundläggande behörighet till yrkeshögskolan har den som har

- en gymnasieexamen (det vill säga oavsett om det är en högskoleförberedande examen eller en yrkesexamen, det räcker alltså med en yrkesexamen utan de ämneskompletteringar i svenska och engelska som krävs till högskolan) eller
- en svensk eller utländsk utbildning som motsvarar kraven ovan.²

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) anger i sina föreskrifter, MYHFS 2013:4, hur folkhögskolans behörighetsintygande ska utformas för att kunna vara ”utbildning som motsvarar kraven”.

I 11 § förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen befästs folkhögskolans behörighetsintygande i den allmänna kursen:

Folkhögskolan ska för allmän kurs

¹ 7 kap. 5 § Högskoleförordningen (1993:100)

² 3 kap. 1 § förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan

1. ställa krav på resultat av lärande som motsvarar de krav som ställs på motsvarande utbildning inom grundskolan respektive gymnasieskolan,

...

3. utfärda intyg om godkänt resultat från allmän kurs på gymnasial nivå från folkhögskola till en studerande, som efter genomförd allmän kurs på gymnasial nivå uppnår de krav som ställs för grundläggande behörighet till högskolestudier enligt högskoleförordningen (1993:100) eller yrkeshögskolestudier enligt förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan.

Folkhögskolans behörighetsintygande

Folkhögskolan har en egen modell för att intyga behörighet till högre studier. Modellen kombinerar studier enligt folkhögskolans särart och arbetssätt i den allmänna kursen med ett intygande av kunskaper i vissa ämnen som motsvarar gymnasieskolans ämnesplaner.

Folkhögskolorna bestämmer själva över innehållet, upplägget och utformningen av allmän kurs. Utöver de gymnasiegemensamma kurser som ingår i modellen finns ett stort utrymme för folkhögskolorna att fritt utforma och profilera den övriga tiden på allmän kurs för att uppfylla omfattningskravet.

Enligt folkhögskolornas statsbidragsvillkor ska varje folkhögskola³

- upprätta en studieplan tillsammans med varje deltagare i allmän kurs,
- varje år utfärda folkhögskolans eget kursintyg för samtliga deltagare inom allmän kurs,
- för deltagare i allmän kurs på gymnasienivå, årligen dokumentera behörigheter i enskilda ämnen och på begäran utfärda dessa,
- till den deltagare, som efter genomförd allmän kurs på gymnasial nivå har uppnått de krav som ställs för grundläggande behörighet till högskolestudier eller yrkeshögskolestudier, utfärda intyg om godkänt resultat från allmän kurs på gymnasial nivå från folkhögskola, SeQF 4,⁴ och

³ Folkbildningsrådets *Statsbidrag till folkhögskolan – villkor och fördelning*

⁴ Folkbildningsrådets *Villkorsanvisning för SeQF och folkhögskolans allmänna kurs*

- för deltagare i allmän kurs på gymnasienivå som varaktigt lämnar skolan eller som har fullgjort allmän kurs, utfärda intyg om behörigheter till högskolestudier respektive yrkeshögskolestudier.

Grundläggande behörighet från folkhögskola

För att få grundläggande behörighet från folkhögskola måste den studerande uppfylla både ett omfattningskrav och ett innehållskrav.⁵

Detta intygas som två separata delar:

- dels ett omfattningskrav; att den studerande fullgjort kraven för omfattningen i hela läsår som sammanlagt ska motsvara tre år på gymnasienivå. Omfattningskravet är samma för både högskola och yrkeshögskola.
- dels ett innehållskrav; att den studerande har kunskaper motsvarande lägst godkänd nivå i tio gymnasiala kurser för behörighet till högskolan eller sju gymnasiala kurser för behörighet till yrkeshögskolan.

Omfattningskravet

Grundläggande behörighet till högskola och yrkeshögskola har den som vid folkhögskola fullgjort något av nedanstående fyra alternativ:

- en treårig utbildning,
- en tvåårig utbildning som bygger på minst ett års studier i gymnasieskolan,
- en tvåårig utbildning som bygger på grundskolan och minst ett års yrkesverksamhet, eller
- en ettårig utbildning som bygger på minst två års studier i gymnasieskolan.

Omfattningskravet gäller det sammanlagda antalet fullgjorda år på folkhögskola eller på folkhögskola i kombination med annan utbildning på gymnasienivå eller yrkesverksamhet. Antal år på folkhögskolan kan därmed variera, men minst ett år måste vara allmän kurs för att omfattningen ska kunna intygas.

⁵ UHRFS 2014:1 och MYHFS 2013:4

Folkhögskolan avgör den allmänna kursens läsårslängd. Allt behörighetsintygande på folkhögskola är knutet till deltagande i undervisning i fullgjorda folkhögskolekurser. För att vara behörighetsgivande ska varje år:

- omfatta minst 30 veckors heltidsstudier eller
- omfatta flera kurser om sammanlagt minst 30 veckor som sammantaget uppfyller kriterierna för allmän kurs eller
- ha motsvarande omfattning vid deltidstudier.

Det är rimligt att tillämpa samma krav på fullgjord kurs för hela eller delar av omfattningskravet som när bedömning sker om kursen ger rätt till studieomdöme. En kurs är fullgjord när den planerade kurstiden är avslutad, inte per automatik när 30 veckor fullgjorts av den enskilda studerande.

Tillgodoräknande av tidigare erfarenheter - omfattningskravet

Tidigare studier inom gymnasieskola, komvux, utländska studier eller yrkeserfarenhet kan tillgodoräknas som del av kurstiden för att uppfylla folkhögskolans omfattningskrav. Det är folkhögskolan som ansvarar för bedömning och tillgodoräknande och intygar att omfattningskravet är uppfyllt. Folkhögskolans omfattningskrav kan ingen annan utbildningsform intyga.

Yrkeserfarenheten som kan tillgodoräknas ska sammanlagt motsvara ett läsår, rekommendationen är 9 månader på heltid.

Innehållskravet

Till högskolan

Utöver omfattningskravet krävs kunskaper motsvarande lägst godkänd nivå i följande tio gymnasiala kurser:⁶

- Svenska 1, 2 och 3 eller Svenska som andraspråk 1, 2 och 3
- Engelska 5 och 6
- Matematik 1 a, b eller c

⁶ Universitets- och högskolerådets föreskrifter; UHRFS 2014:1

- Historia 1a1
- Naturkunskap 1a1
- Religionskunskap 1
- Samhällskunskap 1a1

Till yrkeshögskolan

Utöver omfattningskravet krävs kunskaper motsvarande lägst godkänd nivå i följande sju gymnasiala kurser ⁷

- Svenska 1 eller Svenska som andraspråk 1
- Engelska 5
- Matematik 1 a, b eller c
- Historia 1a1
- Naturkunskap 1a1
- Religionskunskap 1
- Samhällskunskap 1a1

Folkhögskolan intygar kunskaper som motsvarar gymnasieskolans

Motsvarandebedömningen innebär att det finns utrymme att anpassa organisation, innehåll och arbetsformer efter deltagarna och folkhögskolans särart. Skolan intygar de gymnasiala kurser som den studerande på folkhögskolan deltagit i och därmed uppnått kunskaper motsvarande lägst godkänd nivå.

För att kunna göra bedömningar vad motsvarande kunskaper innebär för respektive kurs får folkhögskolan ta del av Skolverkets föreskrifter om kursinnehåll och kunskapskrav för betyget E i gymnasieskolan.⁸

Tillgodoräknande av tidigare ämnen - innehållskravet

Behörighetsgivande ämnen kan också intygas av annan utbildningsform före studierna på folkhögskola eller kompletteras efter studierna på folkhögskolan.

⁷ Myndigheten för yrkeshögskolans föreskrifter; MYHFS 2013:4

⁸ Se Skolverket, www.skolverket.se *Läroplan, program och ämnen*.

Vilka ämneskurser som de folkhögskolestuderande kan tillgodoräkna från tidigare studier i andra och äldre skolformer för att uppfylla innehållskravet finns i *Kurser som kan ersätta ämnesbehörigheter i folkhögskolans innehållskrav*. Listan är sammanställd av Folkbildningsrådet i samarbete med Universitets- och högskolerådet.⁹

Särskilda behörigheter och förkunskaper

Utöver den grundläggande behörigheten kan högskolan ställa krav på särskilda behörigheter. Samma gäller för yrkeshögskolan som kan ställa krav på särskilda förkunskaper. Kraven varierar mellan olika utbildningar. Utöver de sju eller tio gymnasiegemensamma ämneskurserna som ingår i folkhögskolans grundläggande behörighet kan folkhögskolorna därför utfärda intyg om särskild behörighet respektive särskilda förkunskaper i övriga ämneskurser på gymnasieskolan om de studerande inhämtat kunskaper motsvarande lägst godkänd nivå i dessa.¹⁰

Behörighetsintyget

Behörighetsintyget innehåller det som är nödvändigt för att kunna söka till högre studier. Samma behörighetsintyg används både inför studier på högskola och på yrkeshögskola: *Intyg för behörighet till högskolestudier och yrkeshögskolestudier*¹¹. Intyget finns i folkhögskolornas gemensamma administrativa program.

Skolans ska också utfärda ett eget kursintyg som ska ge den kompletta bilden av studiernas innehåll och arbetsformer.

Allt behörighetsintygande på folkhögskola är knutet till undervisning i en folkhögskolekurs vid folkhögskola. Därför ska alltid minst en fullgjord folkhögskolekurs anges på behörighetsintyget. Särskild prövning finns inte på folkhögskola.

Behörighetsintyget utfärdas först när folkhögskolekursen är fullgjord. Det går inte att intyga behörighet förrän folkhögskolekursen är avslutad.

⁹ Listan finns på Folkbildningsrådets webbplats, www.folkbildningsradet.se/for-folkbildare/jag-jobbar-pa-folkhogskola/studerandefragor/behorighet-och-studieomdome/

¹⁰ Se UHR:s Bedömningshandbok *Tabell för behörighetsbedömning* för information om särskilda behörigheter och dess motsvarigheter i äldre utbildningsformer

¹¹ Intyget är märkt *Folkbildningsrådet/Universitets- och högskolerådet/Myndigheten för yrkeshögskolan 2017*

Behörighetsintygande av enstaka ämneskurs är inte kopplat till någon centralt fastställd kurslängd, men även för denna gäller att den kan intygas först när folkhögskolekursen är avslutad. Om en studerande avbryter, till exempel efter en termin i en planerad läsårskurs, och den del som rör ett enskilt ämne är avslutad, kan skolan intyga denna. På behörighetsintyget anges då den kurstid som är fullgjord enligt studieplaneringen.

De folkhögskolestuderande som söker till högskola och yrkeshögskola måste själva skicka in sina behörighetsintyg till högskolan/yrkeshögskolan och även bifoga gymnasiebetyg om dessa behövs för att visa på behörigheter i enstaka ämneskurser för innehållskravet. Det finns idag ingen automatisk överföring av intyg från folkhögskolorna till någon nationell betygsdatabas eller antagningsenhet.

Omfattningskravet på intyget

Folkhögskolan intygar omfattningskravet på behörighetsintyget när den studerande genom studierna på folkhögskola uppfyller något av de fyra alternativ som finns formulerade under Omfattningskravet.

Om folkhögskolan intygar omfattningskravet behöver inte eventuella betyg eller intyg från tidigare utbildningsformer eller yrkeserfarenhet redovisas till någon antagningsenhet för att styrka detta.

Omfattningen kan intygas även om den studerande inte uppnått kunskaper motsvarande godkänd nivå i samtliga ämneskurser som ingår i innehållskravet för folkhögskolans grundläggande behörighet. Detta möjliggör komplettering efteråt av enstaka ämneskurser även inom annan utbildningsform.

Även om den studerande fullgjort omfattningskravet tidigare kan omfattningen intygas en gång till om den studerande återigen fullgjort en behörighetsgivande allmän kurs om minst 30 veckor.

Innehållskravet på intyget

Om den studerande har ett intyg/betyg på lägst godkänd nivå i en ämneskurs sedan tidigare från annan folkhögskola eller annan utbildningsform, och inte studerar ämneskursen på folkhögskolan, så ska folkhögskolan inte intyga denna kurs. Detta gäller också om den studerande har en överliggande kurs, det vill säga har en högre kurs, i

samma ämne eller motsvarande ämneskurs enligt äldre modell. Den studerande får i dessa fall själv bifoga intyg/betyg om detta till Universitets- och högskolerådet, UHR, eller till annan aktuell antagningsenhet.

Samhällskunskap, historia och naturkunskap ska intygas enligt folkhögskolans modell och behörighetsintygets upplägg. Exempelvis om skolan planerat undervisningen efter den sammanhållna kursen Sh1b, så ska Sh1a1 intygas under Grundläggande behörighet/Innehållskrav och Sh1a2 intygas under Övriga särskilda behörigheter/Förkunskaper. Detta förenklar tolkningen av intyget.

Studieomdömet på intyget

Studieomdömet kan utfärdas på behörighetsintyget då omfattningskravet är fullgjort.

Studieomdömet är inte kopplat till behörigheten utan är ett instrument för urval. En folkhögskolestuderande som uppfyller både omfattningskravet och innehållskravet är grundläggande behörig oavsett med eller utan studieomdöme. Studerande som inte vill ha studieomdömet utfärdat på behörighetsintyget blir behörig till högskolan men kan inte delta i betygsurvalet. Om de studerande söker högskoleutbildningar med många sökande bör de därför göra högskoleprovet för att kunna konkurrera i urvalsgruppen för högskoleprovet.

Om omfattningen är fullgjord och den studerande har avlagt sig utfärdat studieomdöme så intygas omfattningen men studieomdömesfältet spärras.

Om inte omfattningen är fullgjord ska inte fältet för omfattningskravet kryssas i och då ska inte heller något studieomdöme skrivas ut på behörighetsintyget. Då spärras både fältet för omfattningen och fältet för studieomdömet. Studieomdöme som inte är kopplat till omfattningskravet för den grundläggande behörigheten kan istället utfärdas på skolans eget kursintyg.¹²

¹² För mer information om studieomdömet, läs Folkbildningsrådets *Villkorsanvisning för folkhögskolans studieomdöme*

Behörighetsintyg på engelska

Behörighetsintyget finns också i en engelsk version: *Certificate: Eligibility for Higher Education and Higher Vocational Education*, märkt 2017. Intyget finns i folkhögskolornas administrativa program.

Till det engelska intyget kan bifogas ett informationsblad på engelska som beskriver folkhögskolan som utbildningsform och dess rätt att utfärda behörigheter till högre studier: *Folk High School - Eligibility for Higher Education and Higher Vocational Education*.¹³

Intyg för utlandsstudier

Folkhögskolestuderande som uppnått grundläggande behörighet till högskolan och som tänker söka till universitet utomlands kan, utöver att få folkhögskolans engelska behörighetsintyg, även vända sig till Universitets- och högskolerådet, UHR, för att få ett *Intyg för utlandsstudier* på engelska, *Certificate of Eligibility*. Ett sådant intyg styrker att den studerande är grundläggande behörig till svenska högskolestudier, vilket underlättar annat lands bedömning.

Arkivering

Folkhögskolan ska bevara utfärdade intyg och behörigheter för deltagare i allmän kurs för framtida behov. Folkhögskolan ska följa intentionerna avseende arkivvård i arkivlagen (1990:782) och bevara intyg och behörigheter i minst 50 år.

¹³ Detta informationsblad på engelska finns på www.folkhogskola.nu

Bilaga 1

Urval vid ansökan till högskolan

Alla folkhögskolestuderande som uppfyller både omfattningskravet och innehållskravet och har fått ett studieomdöme utfärdat utgör en egen urvalsgrupp i betygsurvalet vid antagning till utbildningar på högskolan.¹⁴

Urvalsgruppens storlek är proportionerlig till antalet sökande i urvalsgruppen.

Som urvalsinstrument för folkhögskolan används studieomdömet.¹⁵

Följande omdömen får användas:

— Utmärkt studieförmåga	siffervärde 4
— Mycket god – Utmärkt studieförmåga	siffervärde 3.5
— Mycket god studieförmåga	siffervärde 3
— God – Mycket god studieförmåga	siffervärde 2.5
— God studieförmåga	siffervärde 2
— Mindre god – God studieförmåga	siffervärde 1.5
— Mindre god studieförmåga	siffervärde 1

Siffervärdet är det meritvärde som högskolan ger de olika nivåerna av studieomdömet.¹⁶

Folkhögskolans urvalsgrupp

Alla som har fullständig behörighet, antingen allmän eller grundläggande enligt folkhögskolans modell, oavsett från vilket avgångsår och oavsett 4 eller 7 steg i studieomdömet, söker i samma urvalsgrupp.

I urvalsgruppen för gymnasiebetyg kan meritpoäng tillgodoräknas men i folkhögskolans urvalsgrupp meritvärderas endast studieomdömet.

¹⁴ Urval till högskolan regleras i Högskoleförordningen (1993:100). Platsfördelning på grundval av betyg (och studieomdöme) regleras i förordningens Bilaga 3.

¹⁵ Se Folkbildningsrådets *Villkorsanvisning för folkhögskolans studieomdöme*

¹⁶ 6 § UHRFS 2014:1 *Värdering av studieomdöme från folkhögskola*

Studier på folkhögskola kan inte heller ge meritpoäng i urvalsgrupperna för gymnasiebetyg.

För att den studerande ska kunna placeras i folkhögskolans urvalsgrupp vid ansökan till högskolan måste den studerande uppfylla båda behörighetskraven enligt folkhögskolans modell:

- omfattningskravet som endast folkhögskolan kan intyga, och
- innehållskravets ämneskurser som också kan intygas av andra utbildningsformer före eller efter studierna på folkhögskolan.

Även studerande som redan är grundläggande behöriga från annan utbildningsform, men fortsätter sina studier på folkhögskola, måste uppfylla alla kraven enligt folkhögskolans nuvarande modell för att kunna söka genom folkhögskolans urvalsgrupp.

Även folkhögskolestuderande som redan är grundläggande behöriga från folkhögskola enligt den tidigare kärnämnemodellen, men som studerar ytterligare ett år för att komplettera fler särskilda behörigheter och också önskar ett nytt studieomdöme, måste upp i nivå enligt den nya modellen om de önskar provas även med det nya studieomdömet i folkhögskolans urvalsgrupp. Det vill säga även ha intyg på kunskaper motsvarande lägst godkänd nivå i Svenska 3, Engelska 6 och Historia 1a1.

Högskoleprovet

De folkhögskolestuderande som är grundläggande behöriga bör också bredda sina möjligheter att antas till högskolan genom att göra högskoleprovet och därmed även kunna söka genom högskoleprovurvalsgruppen.

Om urval måste göras i folkhögskolans urvalsgrupp mellan studerande med lika studieomdöme kan högskolorna behöva särskilja de sökande. Detta kan de göra antingen genom högskoleprov, annat prov än högskoleprovet, intervjuer eller lottning.

Urval vid ansökan till yrkeshögskolan

Det finns inte några centrala gemensamma regler för hur urvalet till yrkeshögskola ska gå till om det finns fler sökande än platser.¹⁷

¹⁷ www.myh.se Tillträde till yrkeshögskoleutbildningar

Hur urvalet görs beslutar varje enskild yrkeshögskoleanordnare om. Yrkeshögskolorna använder sig inte av olika urvalsgrupper. De får istället använda olika kombinationer av särskilda prov, tidigare utbildning samt betyg och studieomdömen som räknas om till olika betygs- eller meritskalor. Yrkeserfarenhet får vara meriterande endast om det finns särskilda skäl för detta.¹⁸

Folkhögskolestuderande måste därför alltid vända sig direkt till respektive yrkeshögskola för att få information om hur urvalet går till.

¹⁸ Förordning (2009:130) om yrkeshögskolan

Bilaga 2

Äldre behörighetsintygande

Behörighet mellan åren 1997-2015 motsvarande kärnämnesgymnasiet

Den som har ett behörighetsintyg från folkhögskola med fullständig grundläggande behörighet motsvarande de äldre skolformerna Gy1994 eller Gy2000 och som avslutats före 1 juli 2015 är fortsatt grundläggande behörig till högskolan.

Omfattningskravet hade i dessa modeller samma utformning som i nuvarande modell. Men innehållskravet bestod av 7 kärnämneskurser: Svenska A+B alternativt Svenska som andraspråk A+B, Engelska A, Matematik A, Samhällskunskap A, Naturkunskap A samt Religionskunskap A.

Intyget som då användes heter *Intyg för behörighet till högskolestudier* och är märkt med *Folkbildningsrådet/Verket för högskoleservice 1996, 1998 eller 2001* eller *Folkbildningsrådet/Universitets- och högskolerådet 2014*. Det måste klart framgå vilket läsår kursen avser och intyget måste senast gälla läsåret 2014/2015. För att intyget ska räknas ska den studerande ha påbörjat sina folkhögskolestudier senast våren 2013. Om intyget utfärdas i efterskott måste det dateras med datum för dagen då det skrivs ut.

Dessa intyg finns också i engelska versioner: *Certificate, Eligibility for Higher Education*, märkta 2001 eller 2014. Till dessa äldre engelska intyg kan bifogas ett informationsblad på engelska, *Folk High School - Eligibility for Higher Education*, som beskriver folkhögskolan som utbildningsform och dess rätt att utfärda behörigheter.¹⁹

Folkhögskolestuderande som inte har en komplett grundläggande behörighet enligt den gamla modellen med kärnämnen före den 1 juli 2015 och önskar bli grundläggande behörig måste komplettera ämnen upp i nivå med den nuvarande modellen enligt Gy11. Detta innebär att studerande som har omfattningen klar, men saknar något enstaka kärnämne, inte bara kan komplettera just den ämneskurs de saknar utan

¹⁹ Finns på www.folkhogskola.nu

även måste komplettera med Svenska 3, Engelska 6 och Historia 1a1 för att bli grundläggande behöriga.

Behörighet mellan åren 1977-1998 motsvarande linjegymnasiet

Den som har ett behörighetsintyg från folkhögskola med fullständig allmän behörighet som utfärdats för utbildning som avslutats före 1 juli 1998 är fortsatt grundläggande behörig till högskolan.

Allmän behörighet för högskolestudier på den tiden hade den som studerat två år (om vardera minst 30 veckor) på folkhögskola med intygade kunskaper i svenska och engelska motsvarande två årskurser på gamla linjegymnasiet.

Den allmänna behörigheten kan, om underlag finns kvar på skolan, intygas i efterhand för tidigare studerande. Då används *Intyg om behörighet för högskolestudier* märkt *Folkbildningsrådet 1993*. Det måste klart framgå vilket läsår kursen avser och senast gälla läsåret 1997/98. Intyget dateras med datum för dagen då det skrivs ut. Detta intyg finns endast i pappersversion, kontakta Folkbildningsrådet för beställning.

Allmän och särskild behörighet kan också vara styrkt med intyg märkt *Skolöverstyrelsen, SÖ*.

Studerande med intyg från folkhögskola om allmän behörighet som inte är helt komplett, till exempel om svenska eller engelska saknas, måste från och med 1 juli 2015 även komplettera med Svenska 3, Engelska 6 och Matematik 1.

Övrigt äldre behörighetsintygande

Citat ur UHR:s *Bedömningshandboken*:

I de fall intyg om allmän behörighet saknas kan äldre folkhögskolestudier styrkas med intyg från vinterkursens tredje årskurs om det för övrigt verkar rimligt. Av intyget måste då minst 2-årig svenska och engelska framgå.

Citat ur UHR:s *Bedömningshandboken*:

Även intyg från folkhögskola där kraven för Huvudgrupp 3 och Undergrupp 3 har intygats kan godkännas för grundläggande behörighet om det för övrigt verkar rimligt. Svenska och engelska i minst två årskurser måste också styrkas.²⁰

²⁰ Behörighet enligt 1966 års *Kompetenskungörelse*